

**ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ**  
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ  
та онлайн-медіа)

24.10.2024

**Зміст:**

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

**Загальні питання**

[Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. У Лісабоні Зеленська відкрила меморіальну дошку жертвам Голодомору в Україні. – Інф.](#)

**Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму**

[NV. –2024. – 23 жовт. Культурні діячі просять ЮНЕСКО звернутися до Зеленського, щоб він скасував «невчасний демонтаж» в Одесі – лист. – Інф.;](#)  
[Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. Діячі культури звернулися до ЮНЕСКО – просять відтермінувати деколонізацію Одеси. – Інф.;](#)  
[Українська літературна газета. – 2024. – 23 жовт. Понад 100 діячів культури звернулись в ЮНЕСКО, щоб не дати знести пам'ятник Пушкіну в Одесі. – Інф.](#)

**Мовні питання**

[Фокус. – 2024. – 23 жовт. Українців об'єднає «Магія голосу»: відомий час написання радіодиктанту – 2024. – Хім'як О.](#)

**Благодійність. Меценатство. Волонтерство**

[NV. –2024. – 23 жовт. 10,5 млн грн за п'ять днів. «Океан Ельзи» повідомив, куди спрямує гроші з ювілейних концертів у Києві. – Інф. Village Україна. – 2024. – 23 жовт. На концертах до 30-річчя гурту «Океан Ельзи» зібрав понад 10 мільйонів для ЗСУ. – Мельник К.](#)

**Фестивалі, конкурси**

[Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. «Культурний десант»: Ми підносимо військовим боєкомплекти, що зцілюють душу. – Звонарьова О.](#)

**Театр**

[Вечірній Київ. – 2024. – 23 жовт. У столиці покажуть дві хореографічні вистави, створені за поемами Лесі Українки та Івана Франка. – Асадчева Т.](#)

[Вечірній Київ. – 2024. – 23 жовт. Історії написані військовими: у столиці пройшов фестиваль перших п'єс. – Чередниченко К.](#)

**Музика**

[Вечірній Київ. – 2024. – 23 жовт. Наталя Бучинська, Петро Чорний, Іван Попович та інші зірки: у Києві відбудеться концерт пам'яті співачки Наталі Романенко. – Чередниченко К.](#)

**Візуальні мистецтва**

[NV. –2024. – 23 жовт. 129 важливих знімків. У Довженко-Центрі відкриється](#)

[виставка найкращих документальних фото World Press Photo 2024. – Інф.; Вечірній Київ. – 2024. – 23 жовт. У столиці покажуть кращі документальні фотографії з усього світу. – Катаєва М.](#)

[Вечірній Київ. – 2024. – 23 жовт. На Контрактовій площі відкрили експозицію-присвяту полеглим героям, ім'ям яких названі вулиці у Києві. – Асадчева Т.](#)

### **Кіномистецтво. Кінопрокат**

[Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. На кінофестивалі у Британії покажуть українські фільми. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 24 жовт. У Берліні стартував фестиваль авторського українського кіно. – Інф.](#)

[Village Україна. – 2024. – 23 жовт. «Миколайчук Open» оголошує прийом заявок на участь у фестивалі. Як податися. – Гриненко В.](#)

### **Література**

[Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. В Японії видадуть книгу журналіста Укрінформу про війну Росії проти України. – Інф.](#)

### **Музейна справа**

[Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. Представники 130 українських музеїв обговорять у Варшаві деколонізаційні практики. – Інф.](#)

[Україна молода. – 2024. – 23 жовт. Онлайн-архів усної селянської культури: в музеї Гончара презентували унікальну виставку. – Здоровило Т.](#)

### **Охорона культурної спадщини**

[NV. –2024. – 24 жовт. Туристична перлина Донбасу. Яким був Святогірськ до приходу окупантів і що з ним стало зараз. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. У Стрийському районі Львівщини шукають поховання гетьмана Івана Виговського. – Інф.](#)

### **Нацменшини. Закордонні українці**

[Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. У США відбувся мистецький захід «Родинна сорочка». – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. Український молодіжний хор «Щедрик» виступить у Фінляндії. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. У Празі проходить виставка про Краматорськ. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. Українська громада в Інсбруку відзначила 125-річчя. – Інф.](#)

### **Міжнародне співробітництво**

[УНН. – 2024. – 23 жовт. У Португалії з'явилась українська книжкова полицка. Її відкрила Зеленська. – Туманова А.; Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. Зеленська](#)

відкрила українську книжкову полицку в бібліотеці міста Ешторіл в Португалії. – Інф.

**Підтримка України у світі**

Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. У «Карнегі-холі» в Нью-Йорку відбувся благодійний концерт для підтримки дітей України. – Інф.

\*\*\*

Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 23 жовт. АВВА, Radiohead та інші: понад 10500 акторів та музикантів виступили проти навчання ШІ на їхніх творах. – Вауліна Ф.; Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. Понад 10 тисяч митців виступають проти використання їхніх творів для навчання штучного інтелекту. – Інф.

### **Загальні питання**

Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. У Лісабоні Зеленська відкрила меморіальну дошку жертвам Голодомору в Україні. – Інф.

В столиці Португалії Лісабоні дружина Президента України Олена Зеленська відкрила меморіальну дошку жертвам Голодомору в Україні 1932–1933 років. За її словами, парламент Португалії визнав Голодомор 1932–1933 років геноцидом українського народу ще у 2017-му. І дуже важливо, що тепер це має ще й матеріальний вияв, який можуть побачити всі жителі та гості країни. Олена Зеленська наголосила, що у наших країн немає спільних кордонів, але в нас є дещо більше: багато спільних людей (українців, які приїхали сюди ще до російського нападу та знайшли прихисток після нього). У Лісабоні є проспект України, а в Києві віднедавна є вулиця Португальська – на знак взаємодопомоги між країнами. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3919387-u-lisaboni-zelenska-vidkrila-memorialnu-dosku-zertvam-golodomoru-v-ukraini.html>

### **Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму**

NV. –2024. – 23 жовт. Культурні діячі просять ЮНЕСКО звернутися до Зеленського, щоб він скасував «невчасний демонтаж» в Одесі – лист. – Інф.; Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. Діячі культури звернулися до ЮНЕСКО – просять відтермінувати деколонізацію Одеси. – Інф.; Українська літературна газета. – 2024. – 23 жовт. Понад 100 діячів культури звернулись в ЮНЕСКО, щоб не дати знести пам'ятник Пушкіну в Одесі. – Інф.

Діячі культури та мистецтва з України та інших країн написали лист до гендиректорки ЮНЕСКО Одрі Азуле із проханням допомогти відтермінувати процеси деколонізації Одеси до закінчення війни. Про це повідомила соавторка листа антрополог Анастасія Пілявскі. Інші його автори – поет Ілля Камінський, історик мистецтва Євген Деменок та письменник Майя Дімерлі. «Внаслідок нападів Росії на Одесу були пошкоджені щонайменше 106 пам'яток архітектури. Тепер над спадщиною міста нависла нова загроза. Цього літа обласна адміністрація поставила під знесення 19 пам'ятників, позбавивши решту охоронного статусу. Деякі є невід'ємною частиною архітектурного ансамблю Одеси в самому серці охоронної зони ЮНЕСКО», – йдеться у зверненні. Автори наголошують, що більша частина історичного центру Одеси, яка зараз входить в охоронну зону ЮНЕСКО, була побудована за правління Російської імперії, а рішення щодо зносу пам'ятників були ухвалені без консультацій із громадськістю. «Виконання закону про деколонізацію призвело до видалення із вулиць імен найвідоміших одеситів. Серед них нобелівський лауреат Іван Бунін, який засуджував радянський режим у своїх працях, номінант на Нобелівську премію Костянтин Паустовський, який критикував радянську революцію, Олександр Пушкін, засланий до Одеси за антицарську діяльність, і найвідоміший одеський письменник Ісаак Бабель, який загинув у сталінських чистках», – пишуть автори звернення. Вони наголошують, що варварська війна Росії проти України не лише ставить культурну спадщину під

загрозу знищення, але й нав'язує «культурну травму». Травма призводить до того, що Марія Бемер, колишня голова Комітету всесвітньої спадщини, назвала «культурним чищенням», з яким ЮНЕСКО боролася в таких місцях, як Сирія, Ємен та Ірак. «Будь-які рішення щодо культурної спадщини Одеси мають ретельно зважуватися за допомогою експертної оцінки, аргументованого діалогу та по-справжньому відкритих суспільних дебатів», – наголошують автори звернення. Текст звернення зі списком підписантів опублікували два великі італійські видання «Il Foglio» і «Corriere della Sera» та німецьке видання «Faz». Лист-звернення вже підписали 115 осіб. Серед них донька Ісаака Бабеля Лідія, яка мешкає в Талахасі, та онук письменника Андрій Маляєв-Бабель, диригент Одеського філармонійного оркестру Гобарт Ерл, скульптор Михайло Рева, письменниця Юлія Верба та її сестра, співачка Леся Верба, піаніст Олексій Ботвінов, актор та письменник Борис Барський, краєзнавець та нині військовий Олександр Бабіч тощо. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/pam-yatnik-pushkinu-v-odesi-naukovci-prosyat-yunesko-zvernutisya-do-zelenskogo-50460809.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3919160-diaci-kulturi-zvernulisa-do-unesco-prosat-vidterminuvati-dekolonizaciju-odesi.html>

<https://litgazeta.com.ua/news/ponad-100-diiachiv-kultury-zvernulys-v-iunesko-shchob-ne-daty-znesty-pam-iatnyk-pushkinu-v-odesi/>

### **Мовні питання**

Фокус. – 2024. – 23 жовт. Українців об'єднає «Магія голосу»: відомий час написання радіодиктанту – 2024. – Хім'як О.

25 жовтня відбудеться написання Радіодиктанту національної єдності, приуроченого до Дня української писемності та мови. Цьогорічний текст підготувала письменниця Оксана Забужко, читатиме поет та військовий – Павло Вишебаба. Докладно:

<https://focus.ua/uk/ukraine/674757-ukrajinciv-ob-yednaye-magiya-golosu-vidomi-y-chas-napisannya-radiodiktantu-2024>

### **Благодійність. Меценатство. Волонтерство**

NV. –2024. – 23 жовт. 10,5 млн грн за п'ять днів. «Океан Ельзи» повідомив, куди спрямує гроші з ювілейних концертів у Києві. – Інф. Village Україна. – 2024. – 23 жовт. На концертах до 30-річчя гурту «Океан Ельзи» зібрав понад 10 мільйонів для ЗСУ. – Мельник К.

«Океан Ельзи» підбив підсумки п'яти ювілейних концертів з нагоди 30-річчя гурту. Гурт зібрав 10 млн 557 тис. грн. Усі ці кошти буде спрямовано на допомоги Силам оборони України. Про це гурт повідомив у своїх соцмережах. Докладно:

<https://life.nv.ua/ukr/znamenitosti/ocean-elzi-zibrav-rekordnu-sumu-10-5-mln-grn-pid-chas-koncertiv-u-palaci-sportu-novini-ukrajini-50460687.html>

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/356149-na-kontsertah-do-30-richchya-gurtu-laquo-ocean-elzi-raquo-zibrav-ponad-10-milyoniv-dlya-zsu>

## Фестивалі, конкурси

Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. «Культурний десант»: Ми підносимо військовим боєкомплекти, що зцілюють душу. – Звонарьова О.

Це історія про об'єднання військовослужбовців, яке називається «Культурний десант». До нього входить близько пів сотні митців та артистів-військовослужбовців, 90% з яких пішли до війська добровольцями й мають бойовий досвід. З 2023 року мобільні групи підрозділу виступають на різних ділянках фронту. Кореспонденти Укрінформу познайомилися з артистами одної з груп «Культурного десанту» у Запоріжжі, на фестивалі «ГогольФест», куди вони приїхали після кількох зустрічей у зоні бойових дій. Виступ «Культурного десанту» відбувся в «Незламному хабі», облаштованому для проведення різних заходів. Видання пропонує розлогий репортаж з місця події. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3919099-kulturnij-desant-mi-pidnosimo-vijskovim-boekomplekti-so-zciluut-dusu.html>

## Театр

Вечірній Київ. – 2024. – 23 жовт. У столиці покажуть дві хореографічні вистави, створені за поемами Лесі Українки та Івана Франка. – Асадчева Т.

29 жовтня на сцені Національної опери України в межах проєкту «Fortress» відбудеться прем'єрний показ двох сучасних балетних вистав «Кассандра» та «Мойсей», натхненних творами Лесі Українки та Івана Франка. Це вже друга за рік прем'єра балетмейстерки-постановниці, засновниці й керівниці OSDC Dance Theater Олесі Шляхтич. Олеся Шляхтич розповідає, що хореографія обох вистав та їхній зміст значно відрізняється. «У виставі «Кассандра» я надихалась грецькими фресками, уламками античних скульптур, величчю Парфенону та міфами давньої Греції. Звісно ж це сучасний балет, тому античність рухів переосмислена...» – зауважує балетмейстерка. Контрастною до «Кассандри» є вистава «Мойсей», де Олеся Шляхтич за допомогою виразності й пластики прагнула втілити довгий шлях, з протестами та бунтом, що водночас поєднується з віковою мудрістю та силою головного персонажа. У виставах звучить музика: «Кассандра» – Антоніо Вівальді, Safdi, «Мойсей» – Тимофій Старенков. Художник-сценограф – Петро Богомазов; художник – Євген Клименко; художник з костюмів – Марія Руденко. Проєкт реалізується за підтримки Українського культурного фонду. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/104063/>

Вечірній Київ. – 2024. – 23 жовт. Історії написані військовими: у столиці пройшов фестиваль перших п'єс. – Чередниченко К.

З 18 по 20 жовтня в Театрі Драматургів було представлено понад 20 вистав, «перші читки» та перформанси, створені за творами українських захисників в рамках проєкту «Театр Ветеранів». Протягом двох місяців ветерани опановували основи драматургії, акторської майстерності та створювали свої перші п'єси. Пізніше до процесу приєдналися професійні режисери, які допомогли втілити авторські ідеї на сцені. Співзасновник Театру

Драматургів, військовослужбовець та художній керівник проєкту «Театр Ветеранів» Максим Курочкін, в коментарі виданню розповів, що ідея створення проєкту виникла ще навесні під час розмови з побратимами. «Ми думали як зробити так, щоб ветерани повертались до повноцінного життя. Ми хотіли, щоб до них поверталась не тільки здатність ходити чи бігати, але й мислити, радіти кожному дню, навчатися та створювати складні історії», – зазначив він. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/104031/>

### **Музика**

Вечірній Київ. – 2024. – 23 жовт. Наталя Бучинська, Петро Чорний, Іван Попович та інші зірки: у Києві відбудеться концерт пам'яті співачки Наталі Романенко. – Чередниченко К.

У Національному палаці мистецтв «Україна» 3 листопада артисти зберуться, щоб вшанувати пам'ять заслуженої артистки естрадного мистецтва України Наталі Романенко. У концерті «Я продовжую жити...» візьмуть участь Іван Попович, Наталя Бучинська, Ауріка Ротару, Анатолій Гнатюк, Петро Чорний, Михайло Грицкан, Ярослав Гавюк і Ганна Мудра. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/104082/>

### **Візуальні мистецтва**

NV. –2024. – 23 жовт. 129 важливих знімків. У Довженко-Центрі відкриється виставка найкращих документальних фото World Press Photo 2024. – Інф.; Вечірній Київ. – 2024. – 23 жовт. У столиці покажуть кращі документальні фотографії з усього світу. – Катаєва М.

25 жовтня у Національному центрі Олександра Довженка відкриється виставка переможців і фіналістів міжнародного конкурсу документальної фотографії World Press Photo 2024. Серед представлених фотографій – переможець у категорії «Світлина року» – «Палестинська жінка обіймає тіло загиблої племінниці» фотографа Мохаммеда Салема та серія світлин «Війна – це особисте» української фотографки Юлії Кочетової, яка отримала нагороду у категорії «Відкритий формат». А також проєкт німецької фотографки Йоганни Марії Фріц «Гребля Каховської ГЕС: повінь у зоні бойових дій, зроблених під час порятунку людей на Херсонщині». Всього на виставці буде представлено 129 фотографій, які документують війну, протести, міграційні та кліматичні кризи та інші важливі події 2023 року. Загалом в експозиції – роботи кожного з 31-го регіонального переможця з 24-х країн світу. Виставка триватиме до 17 листопада. Докладно:

<https://life.nv.ua/ukr/art/u-kiyevi-proyde-vistavka-naykrashchih-fotografiy-world-press-photo-2024-sered-peremozhchiv-ukrajinka-50460836.html>

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/104073/>

Вечірній Київ. – 2024. – 23 жовт. На Контрактовій площі відкрили експозицію-присвяту полеглим героям, ім'ям яких названі вулиці у Києві. – Асадчева Т.

Днями у сквері на Подолі відкрилася виставка «Герої наших вулиць», присвячена пам'яті Героїв російсько-української війни, на честь яких названі або перейменовані вулиці у Києві. В експозиції представлено візуальні та текстові матеріали про 12 полеглих захисників, героїв й героїнь, зокрема: Романа Ратушного, Олександра Оксанченка, Дмитра Коцюбайла, Юрія Дадака «Руфа», Юлії Здановської, Максима Левіна, Сергія Миронова, Павла Лі, братів Котенків, Олександра Махова та Олега Куцина. За словами Інни Крупник, ініціаторки проекту, голови ГО «Історична платформа, цей проект розповідає киянам історії цих постатей, щоб посилити українську громадянську ідентичність. Також експозиція покликана протидіяти дезінформації в історичному контексті. Виставка триватиме до 22 листопада. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/104056/>

### **Кіномистецтво. Кінопрокат**

Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. На кінофестивалі у Британії покажуть українські фільми. – Інф.

На міжнародному кінофестивалі Leeds International Film Festival (LIFF), який пройде з 1 по 17 листопада у Великій Британії, відбудуться покази українських фільмів. Про це повідомляє Державне агентство України з питань кіно. На фестивалі буде представлено стрічки, зокрема створені за підтримки Держкіно: «Ти – Космос» режисера Павла Острікова – конкурсна програма Fanomenon; «Редакція» режисера Романа Бондарчука – конкурсна програма Constellation. Також до конкурсної програми LIFF Shorts увійшли шість короткометражних фільмів: «Дим від вогню» (Україна, Португалія, Бельгія, Угорщина) режисерки Дарини Мамайсур; «Прокидаючись у тиші» (Україна, Німеччина) Міли Жлуктенко та Даніеля Асаді Фаезі; «У Парижі ніхто не думає про завтра» (Україна, Франція) Андрія Кокура; «Гості з Харкова» (Україна) Галини Лаврінець; «Як це було» (Україна, Польща) Даміана Кокура та Анастасії Солоневич; «Алоє, фікус, авокадо і шість драцен» (Україна, Франція) Марти Смеречинської. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3919107-na-kinofestivali-u-britanii-pokazut-ukrainski-filmi.html>

Укрінформ. – 2024. – 24 жовт. У Берліні стартував фестиваль авторського українського кіно. – Інф.

23 жовтня в столиці Німеччини Берліні стартував п'ятий фестиваль авторського українського кіно Ukrainian Film Festival Berlin (UFFB). Він триватиме до 28 жовтня і проходитиме під гаслом «Мистецтво бути вільним». Культурна подія висвітлює процеси деколонізації, зосереджуючись не лише на Україні, а й на інших пострадянських країнах, зокрема Вірменії та Грузії. Також у рамках фестивалю вперше пройде конкурс короткометражних фільмів. Глядачам на фестивалі UFFB покажуть відреставровані версії легендарних



стрічок «Тіні забутих предків» і «Колір граната» із нагоди 100-річчя вірменського кінорежисера Сергія Параджанова. Захід відкриється у кінотеатрі Colosseum фільмом «Фрагменти льоду» Марини Стоянової. Загалом до програми фестивалю внесено показ 14 повнометражних фільмів. На додачу до цього, у межах UFFB відбудуться публічні читання та низка інших заходів. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3919403-u-berlini-startuvav-festival-avtorskogo-ukrainskogo-kino.html>

Village Україна. – 2024. – 23 жовт. «Миколайчук Open» оголошує прийом заявок на участь у фестивалі. Як податися. – Гриненко В.

Четвертий Міжнародний фестиваль глядацького кіно «Миколайчук Open» оголосив прийом фільмів у конкурсній програмі 2025 року. Фестиваль проводитимуть з 14 по 21 червня 2025 року в Чернівцях. Подати можна українські короткі метри й міжнародні повні метри. Заявки прийматимуть через платформу FilmFreeway. Докладно про умови участі:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/356153-laquo-mikolaychuk-open-raquo-ogoloshue-priyom-zayavok-na-uchast-u-festivali-yak-podatisya>

### **Література**

Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. В Японії видадуть книгу журналіста Укрінформу про війну Росії проти України. – Інф.

Книжка «Російсько-українська війна очима з Києва – Жити життям з війною» редактора япономовної версії сайту Укрінформу Такаші Хірано у листопаді вийде друком у японському видавництві «Сейкайша». Це буде друга книга Хірано про Україну, головна тема якої – повсякденне життя в умовах російської загарбницької війни. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3919111-v-aponii-vidadut-knigu-zurnalista-ukrinformu-pro-vijnu-rosii-proti-ukraini.html>

### **Музейна справа**

Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. Представники 130 українських музеїв обговорять у Варшаві деколонізаційні практики. – Інф.

Представники близько 130 музеїв з усієї України зберуться 4–5 листопада у Варшаві на конференцію щодо деколонізації музейних практик й визначення ролі музеїв у відновленні України. Про це повідомила Малгожата Лавровська фон Тадден – засновниця польської фундації OVMIN, яка з перших днів повномасштабного вторгнення РФ в Україну опікується й допомагає українським музеям зберегти культурну спадщину. Як зазначила Малгожата Лавровська фон Тадден, музеї в Україні продовжують зазнавати значних втрат через дії Росії, яка намагається знищити українську культурну спадщину та ідентичність. У цих умовах особливо важливо, щоб музеї співпрацювали та підтримували одне одного. «Ми раді, що вже 142 музеї з усієї України долучилися до платформи OVMIN і тепер близько 130 із них братиме участь у

нашій конференції, яка відбудеться у Варшаві...», – повідомила організаторка конференції українських музейників у Варшаві. У варшавській конференції «Заповнення сліпих плям 2.0: Нові наративи та роль музеїв у відновленні України», крім українських музейників візьмуть також участь партнерські установи з Польщі, Німеччини та інших країн. Конференцію відкриє глава МЗС Польщі Радослав Сікорський. У ній візьмуть також участь заступниця міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій та діджиталізації Анастасія Бондар, віцемаршалок Сенату РП Рафал Групінський та багато інших. Під час міжнародного заходу обговорюватимуться, зокрема, виклики для музеїв у XXI столітті у контексті зміни суспільних потреб, а також деколонізація музеїв в Україні. Крім того, його учасники обговорять виявлення та виправлення помилкових наративів, що впливають на музеї в Україні та впровадження електронної системи реєстрації фондів в музеях України. Захід відбудеться під патронатом голови Верховної Ради Руслана Стефанчука, маршалка Сенату Польщі Малгожати Кідави-Блонської та президентки Бундесрату Німеччини Анке Релінгер. Патронами заходу є також Міністерство культури та стратегічних комунікацій України і мер Варшави Рафал Тшасковський. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3919255-predstavniki-130-ukrainskih-muzeiv-obgovorat-u-varsavi-dekolonizacijni-praktiki.html>

Україна молода. – 2024. – 23 жовт. Онлайн-архів усної селянської культури: в музеї Гончара презентували унікальну виставку. – Здоровило Т.

У Національному центрі народної культури «Музей Івана Гончара» презентували архів української селянської культури «Великі трансформації». В ньому зберігаються матеріали з експедиції у 80-х американського етномузиколога Вільяма Нолла. Онлайн-архів знаходиться у вільному доступі та наповнюється аудіозаписами, довідковими матеріалами. Як розповідають творці проєкту, на платформу можна запропонувати завантажити власні родинні архіви, що стосувалися цього періоду. Наразі там знаходиться 56 записів у категоріях: усна історія, кобзарі та лірники, інструментальна та вокальна музика. Оригінальна колекція Нолла налічує понад 400 записаних інтерв'ю, народних пісень та музичних творів. Керівниця проєкту та засновниця видавництва «Родовід» Лідія Лихач розповіла, що до створення онлайн-архіву Вільям Нолл опублікував книгу «Трансформація громадянського суспільства. Усна історія української селянської культури 1920–30 років». Нею для своїх досліджень послуговувалася історикinja Енн Епплбаум. Крім Лідії Лихач, проєкт презентували Марина Гримич – докторка історичних наук, кандидатка філологічних наук, письменниця; Тетяна Дорошенко – провідна фахівчиня з управління проєктами УКФ; Ярина Дронь – фольклористка, учасниця гурту US Orchestra; Ірина Барамба – фольклористка, учасниця гурту «Гуляйгород». Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/186210/>

**Охорона культурної спадщини**

NV. –2024. – 24 жовт. Туристична перлина Донбасу. Яким був Святогірськ до приходу окупантів і що з ним стало зараз. – Інф.

У матеріалі – розповідь про Святогірськ Донецької області. Найбільш відома і популярна точка, яка приваблювала і паломників, і туристів – Свято-Успенська Святогірська лавра. Також цікавість викликали покинутий підземний монастир, унікальний пам'ятник Артему, пожежна оглядова вишка, Всіхсвятський Скит (або Скит Усіх Святих) тощо. На початку повномасштабного вторгнення на території Святогірської лаври перебували сотні людей, що ховалися від обстрілів. Перші пошкодження датуються 12 березням – тоді недалеко від входу до готелю лаври розірвалася російська авіабомба. Внаслідок цього фасад будівлі отримав пошкодження, кілька людей були поранені. Далі – пошкоджень стало значно більше. Так, від дерев'яного Всіхсвятського Скита (XVI – XVII ст.) лишився лише фундамент – 4 червня 2022 року він вщент вигорів після чергового російського обстрілу. Також йдеться про те, чому руйнування Святогірської лаври та Скиту Усіх Святих – воєнний злочин. Зазначається: «Не виправдане військовою необхідністю руйнування будь-яких об'єктів є воєнним злочином... «Зокрема, це буде порушенням положень Конвенції 1954 року, а також Римського статуту МКС – ст. 8(2) умисне спрямування нападів на будівлі, призначені для релігійних, освітніх, мистецьких, наукових чи благодійних цілей, на історичні пам'ятники, госпіталі та місця зосередження хворих і поранених за умови, що вони не є військовими цілями», – пояснила у коментарі NV юристка Регіонального центру прав людини Дарина Підгорна. Адвокатка юридичної фірми GRACERS Людмила Куса пояснює – руйнування релігійних споруд документуються поліцією. По кожному воєнному злочину відповідна інформація вноситься до Єдиного реєстру досудових розслідувань, і поліція проводить розслідування як кримінальне провадження, в рамках якого збираються докази, включаючи підтвердження наявності та розміру завданих збитків. Водночас адвокат Тімур Бондарев додає – на сьогодні не існує міжнародно-правового механізму, за допомогою якого можна притягнути до відповідальності країну-агресора за такого роду злочини. «Такий механізм розробляється спільними зусиллями із міжнародною спільнотою, першим кроком чого є створення Реєстру збитків. Сучасне міжнародне право характеризується певним відривом матеріальних норм (в т. ч. закони і звичаї ведення війни) від механізмів їхньої реалізації (притягнення до відповідальності держави-порушниці): перші – динамічно розвиваються, в той час як другі – плентаються далеко позаду», – каже Тімур Бондарев». Докладно:

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/svyatogirsk-yakim-buv-kurort-donbasu-dorosiyan-ta-shcho-z-nim-zaraz-foto-50459387.html>

Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. У Стрийському районі Львівщини шукають поховання гетьмана Івана Виговського. – Інф.

У Стрийському районі Львівщини у селі Руда Гніздичівської громади шукають прах гетьмана Івана Виговського. Про це повідомили у Фейсбуці Стрийської райдержадміністрації. Як зазначається, навколо пошуків праху

гетьмана Івана Виговського об'єдналися науковці, представники місцевої влади та члени пошукових організацій. Пошуки відбуваються в межах науково-дослідного проєкту культурної дипломатії «У пошуках праху Івана Виговського у Руді». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3919360-u-strijskomu-rajoni-na-lvivsini-sukaut-pohovanna-getmana-ivana-vigovskogo.html>

### **Нацменшини. Закордонні українці**

Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. У США відбувся мистецький захід «Родинна сорочка». – Інф.

В Українському національному домі у Нью-Йорку під егідою Союзу українок Америки у партнерстві з відділом 30 (Йонкерс, Нью-Йорк), відділом 64 (Округ Нью-Йорк) і відділом 147 (Остін і Сан-Антоніо, Техас) пройшов мистецький захід «Родинна сорочка». В межах заходу відбулася презентація української культури та національного одягу. Також відвідувачі послушали музичний концерт українських виконавців і авторську поезію та відвідали виставку проєкту «Батьківська Хата. Homestead». Крім того, організатори провели збір коштів на підтримку захисників України. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3919205-u-ssa-vidbuvsja-misteckij-zahid-rodinna-sorocka.html>

Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. Український молодіжний хор «Щедрик» виступить у Фінляндії. – Інф.

Товариство українців у Фінляндії 20 листопада запрошує представників діаспори на концерт українського молодіжного хору «Щедрик» під керівництвом диригентки Маріанни Сабліної. Молодіжний хор «Щедрик», названий на честь культової колядки «Carol of the Bells», був заснований у Києві в 1971 році. Сьогодні хор нараховує понад 150 дітей різного віку, що займаються у відповідних вікових групах. Близько 55 кращих виконавців входить до концертного складу. Концерт відбувається за підтримки Міністерства освіти і культури, міста Гельсінкі та фонду Корделіна. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3919173-ukrainskij-molodiznij-hor-sedrik-vistupit-u-finlandii.html>

Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. У Празі проходить виставка про Краматорськ. – Інф.

У Празі відкрилась виставка «Краматорськ, місто на лінії фронту – Голоси українських жінок». Свідчення жінок, які збрала чеська організація «Пам'ять народу», розкривають історію та сучасність Краматорська і всієї України через особистий досвід та спогади в умовах повномасштабного російського вторгнення. У відкритті виставки взяв участь посол України Василь Зварич. Виставка триватиме до 17 листопада. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3919320-u-prazi-prohodit-vistavka-pro-kramatorsk.html>

Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. Українська громада в Інсбруку відзначила 125-річчя. – Інф.

В австрійському місті Інсбрук відбулися святкове богослужіння та благодійний концерт української музики, присвячений 125-річчю утворення української громади у провінції Тіроль. Концерт, організований за ініціативою о. Володимира Волошина, душпастиря української громади Святих Володимира та Ольги в Інсбруку, пройшов у залі студентського гуртожитку Канізіанум. Українські студенти-музиканти, які навчаються в Тірольській консерваторії та Зальцбурзькому університеті Моцартеум, у фортепіанному супроводі Ніни Іванової, харківської музикантки та концертмейстерки Зальцбурзького університету Моцартеум, виконали твори української класичної музики. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3919327-ukrainska-gromada-v-insbruku-vidznacila-125ricca.html>

### **Міжнародне співробітництво**

УНН. – 2024. – 23 жовт. У Португалії з'явилась українська книжкова полицка. Її відкрила Зеленська. – Туманова А.; Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. Зеленська відкрила українську книжкову полицку в бібліотеці міста Ешторіл в Португалії. – Інф.

Дружина Президента України Олена Зеленська відкрила українську книжкову полицку в муніципальній бібліотеці міста Ешторіл муніципалітету Кашкайш в Португалії. Вона прибула до Португалії для участі у щорічній конференції в Ешторілі. Тема заходу – «Час переосмислювати». За її словами, вже 200 таких полицок із найкращими українськими першоджерелами з історії та культури, художніми творами, науковими працями доступні в 50 країнах Європи, Азії, Африки, Америки. Докладно:

<https://unn.ua/news/u-portuhalii-ziavylas-ukrainska-knyzhkova-polychka-yii-vidkryla-zelenska>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3919374-zelenska-vidkrila-ukrainsku-knizkovu-policku-v-biblioteci-mista-estoril-v-portugalii.html>

### **Підтримка України у світі**

Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. У «Карнегі-холі» в Нью-Йорку відбувся благодійний концерт для підтримки дітей України. – Інф.

У Нью-Йорку в «Карнегі-холі» 23 жовтня відбувся благодійний концерт, кошти з якого підуть на потреби дітей і родин, що постраждали від російської війни проти України. Головним номером концерту була симфонія №9 Бетховена з «Одою до радості» у виконанні Оркестру України, очолюваного німецьким музикантом Крістофом Ешенбахом. На концерті виступили також відома скрипалька Анна-Софі Муттер та український хор «Думка», який виконав Гімн України. Кошти, отримані від цього заходу, підуть організації Direct Relief, яка передасть медикаменти для допомоги дітям і родинам в Україні. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3919446-u-karnegiholi-v-nujorku-vidbuvsya-blagodijnij-koncert-dla-pidtrimki-ditej-ukraini.html>

\*\*\*

Дзеркало тижня. Україна. – 2024. – 23 жовт. ABBA, Radiohead та інші: понад 10500 акторів та музикантів виступили проти навчання ШІ на їхніх творах. – Вауліна Ф.; Укрінформ. – 2024. – 23 жовт. Понад 10 тисяч митців виступають проти використання їхніх творів для навчання штучного інтелекту. – Інф.

Понад 10500 музикантів, акторів та авторів підписали відкритого листа, у якому виступили проти «неліцензованого використання творчих робіт» для розробки систем штучного інтелекту (ШІ), таких як ChatGPT від OpenAI. Серед тих, хто підписав лист Том Йорк із «Radiohead», актриса Джуліанна Мур і лауреат Нобелівської премії письменник Кадзуо Ісігуро, повідомляє The Washington Post. Автори листа стверджують, що використання творчих робіт без ліцензії для розробки та навчання ШІ є «серйозною, несправедливою загрозою для отримання засобів для існування людей, які стоять за цими роботами, і не повинно бути дозволено». Компаніям, які займаються розробкою ШІ, потрібні тексти, зображення, відео та інші матеріали для навчання моделей. Ці дані часто одержують з інтернету без згоди або ліцензії від їхніх авторів. При цьому компанії-розробники стверджують, що подібна практика захищена як «сумлінне використання» відповідно до закону про авторське право. Але власники контенту та його творці дедалі частіше виступають проти неї. Вони стверджують, що розробники ШІ порушують авторські права. У судах вже розглядається кілька позовів, поданих проти ШІ-розробників. Лист з'явився після протестів проти несанкціонованого використання творчої роботи для ШІ систем. У них взяли участь, зокрема, музиканти, як Біллі Айліш та Нікі Мінаж, голлівудські документалісти та група з більш ніж 15 000 авторів, включаючи Маргарет Етвуд та Джонатана Франзена. Незважаючи на бурхливий розвиток інструментів штучного інтелекту, Україна все ще суттєво відстає у регулюванні цієї революційної технології. Але у травні Рада Європи погодила Конвенцію про штучний інтелект, яка стала першим прикладом міжнародно-правового документа, що має обов'язковий характер. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/abba-radiohead-ta-inshi-ponad-10500-aktoriv-ta-muzikantiv-vistupili-proti-navchannja-ii-na-jikhnikh-tvorakh.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3919304-ponad-10-tisac-mitciv-vistupaut-proti-vikoristanna-ihnih-tvoriv-dla-navcanna-stucnogo-intelektu.html>

Випуск підготувала  
завідувачка сектору оперативного інформування  
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;  
тел.: 425-23-26

Рудіч О. А.,

електронна адреса: [infocenter@nplu.org](mailto:infocenter@nplu.org)  
[info\\_nplu@ua.fm](mailto:info_nplu@ua.fm)